

МОЛОДІШІ КОМУНАР

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Субота, 5 грудня 1987 року

№ 145 (3964).

Ціна 2 коп.

Фермам — найвищу продуктивність

Втілюючи в життя рішення XXVII з'їзду партії, наступних Пленумів ЦК КПРС, ділом відповідаючи на Звернення ЦК КПРС, працівники ферми Онуфріївського району взяли підвищені соціалістичні зобов'язання по збільшенню виробництва і продажу державі продуктів тваринництва в зимовий період 1987—88 року.

Для досягнення цієї мети в господарствах району заготовлено необхідну кількість високоякісних грубих і соковитих кормів, всі вони зберігаються в капітальних сховищах. Відремонтовано тваринницькі і підсобні приміщення, поліпшено виробничі і побутові умови працівників, ферми укомплектовано кадрами. Район достроково виконав річний план по продажу

державі молока, яєць і вовни, завершує поставку м'яса.

Надаючи виключного значення організованому проведенню зимівлі худоби 1987—88 року, бюро обкому Компартії України схвалило ініціативу тваринників Онуфріївського району по розгортанню соціалістичного змагання за успішне проведення зимівлі, збільшення в стійловий період виробництва і заготівель тваринницької продукції, підвищення її якості.

Міськими, райкоми партії, райвиконкоми, агропромисловий комітет області, партійні, профспілкові і комсомольські організації колгоспів і радгоспів зобов'язано організувати всюди підтримку ініціативи тваринників Онуф-

рїївського району, зосередити зусилля трудових колективів АПК на дальшому розвитку соціалістичного змагання за поглиблене використання внутрішніх резервів і можливостей для збільшення виробництва і заготівель продуктів тваринництва в стійловий період, виконання планів і зобов'язань.

Редакціям обласних, міськрайонних і районних газет, обласному комітету по телебаченню і радіомовленню запропоновано систематично висвітлювати хід змагання, широко показувати досягнення передових тваринників, поширювати передовий досвід, викривати недоліки і невикористані резерви в період зимівлі худоби 1987—88 року.

Відмінно завершує другий рік п'ятирічки молодий тонар ремонтно-механічного цеху № 5 Світловодського комбінату твердих сплавів і тугоплавких металів Віктор Куч. Щоденні норми виробітку молодий комуніст виконує на 115—125 процентів.

Фото В. ГРИБА.

ЗАВЕРШИВ РОБОТУ Ч З'їзд СПІЛКИ КОМУНІСТИЧНОЇ МОЛОДІ ХО ШІ МІНА

ХАНОВ (ТАРС). З'їзд відзначив насильно необхідність подолання таких негативних явищ у роботі комсомолу, як схильність до бюрократичних методів керівництва, відірваність від реальної життя молоді. Важливу роль покладають на розвиток критичної і самокритичної. Курс на оновлення діяльності Спілки

закріплено у прийнятій з'їздом новій редакції Статуту СКМ.

У резолюції з'їзду підтверджено послідовну лінію Спілки комуністичної молоді на розширення відносин дружби і співробітництва з молодіжними організаціями соціалістичних країн. Члени СКМ разом з усім в'єтнамським наро-

дом, підкреслюється в резолюції, повністю підтримують ініціативи ЦСРП про зміцнення безпеки і розширення співробітництва в азійсько-тихоокеанському регіоні.

З'їзд обрав Центрального Комітет СКМ. Інші керівні органи Спілки. Першим секретарем ЦК СКМ став Ха Куанг Зін.

УВАГА! БЛІЦ-КОНКУРС

В ІННІ в області ведеться робота по підготовці пропозицій до проекту Державної програми охорони навколишнього середовища й раціональному використанню природних ресурсів СРСР на тринадцять п'ятирічку і на перспективу до 2005 року. Ця робота — це тільки ще одна ознака дальшої демократизації суспільства, а й свідчення турботи Радянської держави про охорону природи.

грамі; вони будуть передані у виконком обласної Ради народних депутатів для вивчення й аналізу.

Термін для підготовки відповідей на запитання бліц-конкурсу — тиждень після публікації. Підсумки буде підбито до Нового року.

Жюрі.

ЗАПИТАННЯ БЛІЦ-КОНКУРСУ:

1. Полуючи восени, мисливці нерідко розпалюють у лісі чи посадні вогнища.

На мисливських стежках

Сподіваючись привернути увагу читачів до проблем екології, редакція «Молодого комуністичного товариства мисливців та рибалок (УТМТР) бліц-конкурс на природоохоронну тематику під назвою «На мисливських стежках».

Бліц-конкурс проводиться в один тур. Кожне із шести запитань оцінюється за десятибальною системою. Цінуються стислість викладу, якість оформлення відповідей. Тим, хто найточніше і найцікавіше відповість на всі запитання і набере найбільшу кількість балів, буде вручено пам'ятні призи.

Разом із відповідями на запитання бліц-конкурсу просимо надіслати також пропозиції до згаданого проекту Державної про-

Яких правил техніки безпеки треба дотримуватися при цьому?

2. Поведінку мисливця на полюванні регламентують певні правила. Що це за правила? Які норми відстралу дичини встановлено в угоддях нашої області? На яку дичину можна полювати на території Кіровоградщини у листопаді—грудні?

3. Чи знаєте ви що про фотополування? У чому його переваги й недоліки?

4. Звідки беруть початок традиції охорони природи на Україні? Коли появилася «Черпона книга УРСР»? Скільки видів рослин і тварин занесено до неї?

5. Наближається сезон полювання на пушного звіра. Розкажіть про правила зняття, обробки й зберігання шкур.

ТАКЕ НЕБАЖАНЕ ГАЛЬМУВАННЯ

У нашому третьому цеху масового виробництва стало доброю традицією напередодні свят, новітніх проводити конкурс на кращу стінну газету першочинних комсомольських організацій. Місяць тому чотиринадцять первинних висвітили своє життя у стінніках. Найкращою всі ми визнали ту, яку зробили трудівники шостого конвейєру. Вони, як, до речі, і всі інші, конкретно говорили про свої успіхи в праці, про те, чого досяг молодіжний колектив за три квартали нинішнього року.

Не буду вдаватися до цифр і переліку прізвищ, але одразу зауважу: гордитися раніше ми мали чим. Гучні дані по перевиконанню соціалістичних зобов'язань, як результат — премії. Тепер справа дещо змінилася.

Сьогодні стало зрозумілим те, що з планом за листопад ми не справилися. Звичайно, є в цьому і чимала наша вина. Та головна причина, яке гальмує нашу працю — нечасне постачання деталей. Я, мої товариші по Спілці зі сторінок «Молодого комуністичного товариства», дізнаємося, що з цим зіткнулися робітники багатьох підприємств нашого міста. У такому ж скрутному становищі опинилися й ми.

Зі своїми недоліками прагнемо боротися самі.

Якщо раніше «Комсомольський прожектор» мав, образно кажучи, досить слабенький промінь світла, то сьогодні Оксана Кінська, начальник цехового штабу «КП», добряче взялася за цю справу. У жовтні прокрикували Н. Костюкова, С. Бірюкова, Н. Кіткер, Т. Максаків за порушення трудової дисципліни. Тепер й інші не поспішають раніше покидати робоче місце чи то йдучи на обід, чи перед закінченням робочої зміни. Можливо, їм соромно, а, можливо, зрозуміли слова, які були написані червоною фарбою і кидалися всім у вічі: «кожна втрачена хвилинка працівниками цеху приносить збиток на 29 карбованців».

Наш цех працює за бригадним методом. На жаль, в листопаді жодна з бригад не справилися з планом не тільки через названі вже об'єктивні причини. У нас багато молоді. І приходить вона на підприємство якась байдужа. У деякого вже зводиться до заробітчанства. Відповідальності — ніякої. Отож доводиться чимало докладати зусиль, щоб з новачків зробити справжніх робітників.

Алла Шатова, секретар первинної третього конвейєра зміни «А», якась запропонувала:

ПЕРЕБУДОВА ТВОЯ ПОЗИЦІЯ

— Давайте в стінній пресі будемо порушувати наші проблеми, щоб видно було всім, чого ми хочемо, що думаємо робити

Члени комітету комсомолу підтримали думку дівчини. Правда, результатів відсутніх ще немає: міцно вкоренилося, що головне на роботі — добрий заробіток.

А він зменшився. Кваліфіковані, досвідчені робітники почали розраховуватися з заводу. Я їх ніяк не можу зрозуміти: труднощі — це ж явище тимчасове, он раніше ми майже в передовиках ходили. А тут... Зіткнувшись із труднощами, дехто, замість того, щоб докласти всі зусилля і їх ліквідувати, залишає колектив. Приходять на їх місце новачки. Та вони ж не замінять одразу досвідченого робітника.

У цей важкий для цеху період як експеримент впроваджено в нас держприймання. Не подумайте, що працівники проти нової, вимогливої форми контролю. Всі ми розуміємо, що сьогодні головне не кількість, а — якість. Та, на думку багатьох, треба було б почати не з цеху, який пред'являє головну продукцію, а з тих цехів, які нам постачають деталі. Будемо відверті: крім того, що вони нечасно надходять, то ще

й дано не кращої якості. Напевно, нам теж треба зробити належні висновки: із семи молодіжних бригад ще жодна не зробила продукцію в період експерименту з першого подання.

Відрадно, що більшість комсомольців розуміє труднощі, з якими нам довелось зіткнутися. Молодий майстер зміни «А» складального конвейєра № 1 Раїса Стародубцева, коли я зайшов до неї під час роботи, розповіла:

— Молодці мої дівчата! Не падають духом. А продуктивність праці і загальні зростає.

Я бачив працю Анжели Майдебури, яка тут очолює первинну комсомольську організацію. Кожну хвилину дівчина використовує якнайпродуктивніше, про неї чути лише хороше слово. При потребі завжди допоможе, поради друзям.

Паяльниця Лариса Деморацька так вправно справляється із роботою, що товаришки дивуються її високопродуктивній праці. Лариса тільки посміхнеться: «Треба, — говорить вона, — любити свою професію. Тоді все буде гаразд!».

С. ДАВИДЯК, секретар комітету комсомолу третього цеху масового виробництва Кіровоградського заводу радіовиробів.

НА ФІНІШІ РОКУ

На календарі — грудень — останній місяць 1987 року, трудового року дванадцятої п'ятирічки. До редакції надходять повідомлення з КМК, від окремих виробничників про дострокове виконання річних соціалістичних зобов'язань. Хоч до нового року ще місяць, для багатьох трудових колективів на календарі вже 1988 рік, а то й 1989. Працювати, випереджаючи час, — характерна риса комсомольців і молоді. І твоє завдання, комсорг, добитися, щоб фініш року став посправжньому ударним. Насамперед, треба спрямувати трудове суперництво на високі кішечі, результати, успішне впровадження передового досвіду. Відстаючих не повинно бути. Слід суворо снитати з тих, хто ще працює без повної віддачі, не цілує робочий час, порушує трудову і виробничу дисципліну.

Комсорг, не забувай також вчасно ідентифікувати соціалістичні, відзначити переможців, широко застосовувати арсенал засобів морального і матеріального заохочення.

Необхідно ширше впроваджувати економічні методи управління, внутрішньогосподарський розрахунок. На виконання всіх цих завдань націлюють нас рішення XXVII з'їзду КПРС, XX з'їзду ВЛКСМ.

Школа ідейного гарту. Тривають заняття в школах і семінарах комсомольської політосвіти. Пропагандистам треба постійно дбати про підвищення ідейного і методичного рівня занять. Швидше треба впроваджувати нові форми занять, такі як політичні дискусії, політбої тощо.

У грудні ми відзначимо 70-річчя встановлення Радянської влади на Україні. Комсорг, кожен захід, який проводиться до цієї дати, треба вико-

Щоденник групкомсорга: ГРУДЕНЬ

ристовувати для дальшого поліпшення патріотичного й інтернаціонального виховання молоді, формування у юнаків і дівчат любові до рідної Вітчизни.

На фермах — молоді господарі. Триває зміцлення громадської худоби. Зберіти поголів'я тварин, досягнути рівень виробництва тваринницької продукції — цим турботами живуть ініціативні молоді працівники ферм, комсомольські організації на селі. Штабам і постам «Комсомольського прожуратора» треба взяти під контроль витрачання кормів, раціональне їх використання. Комсорг, подбай про створення на фермах належних побутових умов для роботи тваринників.

Закінчилися звіти і вибори в первинних комсомольських організаціях. Треба тобі, комсорг, врахувати уроки із допущених недоліків, виробити конкретні і змістовні плани на 1988 рік. Чітку програму дій дають тобі і критичні зауваження та пропозиції, висловлені на звітно-виборних зборах комсомольцями. Слід зробити з них правильні висновки, аби поліпшити діяльність комсомольського осередку.

Зимові старты. Грудень — перший місяць спортивної зими. Як підготувалися до цієї комсомольці твоєї організації, комсорг? Пам'ятай, товаришу, що успіх у будь-якій справі забезпечить ініціатива, вмогливість в оцінці досягнутого, уміння довести почату справу до кінця.

«С ТАТТЯ схвилювала...». «Дивують і обурюють факти, наведені в статті...». Газета дуже правильно зробила, що виступила з такою статтею...»
Здебільшого так ось починаються листи наших читачів, надісланих у редакцію протягом двох місяців після публікації статті «Своя мова — чужа?» («МК» за 17 вересня цього року). В ній йшлося, нагадаємо, про те, як у школах обласного центру байдуже ставляться до вивчення української мови, як окремі батьки нехтують рідною мовою, зневажають її — адже як можна ще назвати те, що самі українці намагаються звільнити своїх дітей від вивчення української мови у школі? У відгуках читачів на цю статтю (частину їх ми вже надрукували — у «МК» за 7, 17, 27 жовтня та 26 листопада) — шире занепокоєння, особливо молоді й того покоління, яке ще зовсім недавно вважалося молодим, ставленням до рідної мови, а отже культури, всього того цінного, що надбав народ протягом століть і що так рівно досі оберігає він забуття.

Сьогодні публікуємо деякі з відгуків наших читачів та офіційні відповіді на згадану статтю.

ПРОДОВЖУЄМО РОЗМОВУ

«СВОЯ МОВА — ЧУЖА?»

Мені їх просто жаль

Наведені у статті факти, мене просто вразили. Зізнаюсь, не думав я, що до української мови так погано ставляться майже у всій області.

У місті Олександрії українська мова не досить популярна. Деякі «горючі українці» не вміють ні розмовляти, ні писати рідною мовою. На щастя, таких небагато. Більшість використовує лише російську мову у спілкуванні або виділяється, поставивши себе вище від мешканців села. Проте роблять вони це зовсім даремно, бо селяни зараз володіють російською мовою незгірше міських. А дефіцит рідної мови надто лалкі «прихильники» російської ніколи нічим не заповнять.

Мені просто жаль тих людей, адже той, хто не знає рідної мови, — жебрак.

Віталій КВІТКА,
юнока, 16 років.
м. Олександрія.

Однаково — ким бути

Читав і думав: де беруться такі люди, де вони вчилися, чи є в цих людей почуття Батьківщини, чи живе воно в їхній душі, чи поважають ці люди той куток, той рідний край, де вони народились, вирости, здобували життя

свою рідною мовою? І якщо вони мають бодай крихту почуття небайдужості до своєї рідної землі, то що примусило їх класти заяву на стіл директора про звільнення їхніх дітей від вивчення рідної мови?

Схильний думати, що не мають вони ні душі, ні совісті, їм однаково, ким бути і що робити.

Вважаю, що такі болісні питання національного характеру, які негативно впливають на наше життя, повинні частіше підніматись на сторінках газети. Вони змусять задуматись тих, хто відвернувся від свого, рідного, допоможуть виховувати молодь, яка в цих питаннях мало досвідчена. Робота це не легка, потребує часу й енергії. Але вона найважливіша і найважливіша — не забуваймо про це.

Г. МИКОЛАЄНКО.
м. Кіровоград.

Кришталеві джерела

Прочитав статтю і перше ж запитання, яке напросилося у мене до автора: чому мовиться тільки про школи? У технікумах, інститутах з вивченням рідної мови ще гірше становище! А ми ж живемо в центрі республіки.

Але стан із рідною мовою можна змінити, якщо всією громадою взятись

за цю справу. Адже бодай, що більшість кіровоградців, які розмовляють українською мовою, так їм занедбали, що далі вже нікуди.

Тож письменницькій організації, обласному літоб'єднанню, бібліотекам, артистам українського театру імені Кривиницького та обласній філармонії, журналістам — широке поле діяльності. Відділи народної освіти насамперед повинні перебудува-

тичука прозвучали пропозиції щодо посилення роботи серед учнів та їхніх батьків по вихованню любові до рідної мови, підвищення методичної майстерності вчителів української мови та літератури.

На засіданні секції районного методичного об'єднання вчителів української мови та літератури була обговорена стаття «Своя мова — чужа?». Педагогами намічені шляхи по підвищенню якості знань учнів рідної мови, зростанню методичної майстерності вчителів української мови та літератури.

В результаті роз'яснювальної роботи в районі дещо зменшилася кількість учнів, звільнених від вивчення української мови та літератури.

У школах району нині нараховується 76 українських класів, 294 російських класи. Намітилася тенденція щодо збільшення кількості українських класів у школах Ленінського району.

Робота по активізації вивчення рідної мови та підвищенню ефективності викладання української мови в районі продовжується.

А ось яку відповідь отримали від завідувачів відділом народної освіти виконкому Кіровського районної Ради народних депутатів П. О. ПИЦЕНКО:

— Повідомляємо, що в районі 5 шкіл із викладанням українською мовою. В СШ № 4 у зв'язку з інтенсивною забудовою мікрорайону, організовані класи з російською мовою викладання. Середня школа № 31 вчителями української мови забезпечена.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Дуже різні відповіді. У першій — прагнення виправити наболілу проблему. А в другій — байдужа відписка. До того ж, цифра з відповіді П. О. Пиченко зовсім не співпадає з тією, яку запропонував нам обласний відділ народної освіти. Хоча, в даному випадку — не в цифрі справа. Швидше — в байдужості.

ПІСЛЯ ВИСТУПУ «МК»

На це болісне запитання, обгрунтоване аргументами й фактами щодо зневажливого ставлення до рідного слова в середніх школах обласного центру, редакція попросила відповіді завідувачів відділами народної освіти Ленінського й Кіровського районів міста Кіровограда.

Ось, що повідомила нам зарайвно виконкому Ленінської районної Ради народних депутатів Л. А. СТОЛБОВА:

— Стаття «Своя мова — чужа?» («МК» за 17 вересня) обговорена в апараті районо, із директорами шкіл, у педагогічних колективах, проведена відповідна роз'яснювальна робота на батьківських зборах у вересні цього року.

Згідно рекомендації Міністерства освіти УРСР про проведення серпневих конференцій, у доповіді завідувача районо, вчителів та проректора педінституту С. Г. Мель-

МИ ЗНОВУ В СТРОЮ

Підсумковий документ Всесоюзного збору молодих воїнів запасу

Ми, учасники Всесоюзного збору молодих воїнів запасу, гаряче підтримуємо послідовний курс партії на перебудову всіх сторін життя радянського суспільства, кардинальні пропозиції у сфері роззброєння, які повністю відповідають настроям нашого народу. Висловлюємо вдячність Збройним Силам СРСР за велику житеву школу, усвідомлюємо необхідність зміцнення обороноздатності країни, захисту революційних завоевань згідно з рішеннями XXVII з'їзду КПРС і XX з'їзду ВЛКСМ.

Вважаємо, що в роботі по військово-патріотичному вихованню молоді, підготовці її до служби в армії і на флоті перебудова йде найкраще. Ця робота залишається парадною, нудною, заформалізованою, не відповідає високому рівню технічної оснащеності Збройних Сил, будуватиме без урахування інтересів дітей і підлітків, їхньої ініціативності, творчості, самодіяльності. Не в повній мірі виконується вимога XX з'їзду ВЛКСМ про залучення до цієї роботи

воїнів запасу, особливо тих, хто має бойовий досвід. Ініціатива «знизу» по створенню військово-патріотичних об'єднань не дістає належної підтримки в місцевих комсомольських, радянських і господарських органах, що призводить до масового відтоку юнаків, котрі бажать займатися в підлітках, викликаючи «кризу довіри» в останніх. Залишаються до сих пір без відповіді висловлені на XX з'їзді ВЛКСМ пропозиції про передачу Міністерством оборони списаного майна, спорядження приладів, техніки.

Вважаємо, що перебудова військово-патріотичної роботи в країні має починатися «знизу», з участю представників усіх зацікавлених організацій, а перш за все воїнів запасу і самих підлітків.

Особливої уваги потребує увічнення пам'яті загиблих, в тому числі всіма засобами масової інформації, шефство над інвалідами, сім'ями загиблих в роки Великої Вітчизняної війни, при виконанні патріотичного й інтернаціонального обов'язку, бу-

дешками дитини, школами-інтернатами. Учасники збору підтримують численні пропозиції про створення пам'ятників, які б уособлювали подвиг радянського воїна — патріота-інтернаціоналіста. Дальший розвиток має дістати залучення широких мас комсомольців і молоді до пошукової роботи, до святкування днів видів Збройних Сил і родів військ.

Нашим головним завданням повинна стати реальна допомога комсомольським і всім іншим організаціям у військово-патріотичному вихованні молоді. Збір молодих воїнів запасу пропонує ЦК ВЛКСМ з ініціативним групою та зацікавленими організаціями вивчити можливість створення Всесоюзного військово-патріотичного об'єднання при Центральному Комітеті ВЛКСМ, яке б мело пошук і закріплення підходів, що виправдовують себе, до ідейно-морального гарту, фізичної і військово-технічної підготовки майбутніх захисників Батьківщини. Пого основу можуть скласти вже створені військово-патріотичні клу-

би, об'єднання, ради воїнів запасу, загони і т. д. при підприємствах, організаціях і закладах, військових колективах, або тих, що мають самостійну базу. Переконані, що ці об'єднання повинні мати постійний зв'язок із військовими частинами, своїм найменш, прапорки, емблеми, пісні, форму оягу. Головне, що повинно їх відрізняти — ініціатива і самодіяльність учасників.

Збір висловлюється за проведення в 1988 році Всесоюзного зльоту учасників і керівників військово-патріотичних об'єднань з метою визначення основних напрямів роботи, статуту, відпрацювання майбутньої структури об'єднання при ЦК ВЛКСМ з урахуванням наявного досвіду і завдань по підготовці до служби в Збройних Силах СРСР. Ми пропонуємо склад ініціативної групи по підготовці проведення зльоту з наступним залученням підлітків до діючих військово-патріотичних клубів і об'єднань.*

Перебудова військово-патріотичної роботи в країні немислима без матеріальної бази, кадрів і активу, закріплення молодіж-

ної ініціативи в рішеннях зацікавлених державних, господарських, комсомольських, профспілкових, дтсаафівських і інших організацій. Особливо важливим бачиться визначення фінансової і матеріальної бази як створених, так і створюваних об'єднань на основі дотацій підприємств, закладів, організацій, в тому числі громадських, не виключаючи принципів госпрозрахунку, часткової самоопикуваності, ініціативи і заповзятливості учасників об'єднань.

Учасники збору просять Міністерство оборони СРСР прийняти вичерпне рішення про безоплатну передачу молодіжним клубам частини списаного, придатного для використання майна, спорядження, приладів і техніки.

Якісне поліпшення військово-патріотичної роботи вимагає серйозного підходу до підготовки її організаторів, у першу чергу із числа воїнів запасу, створення широкого комсомольського активу для військово-патріотичної роботи. Тому збір просить ЦК ВЛКСМ, комітети комсомолу організувати їхнє навчання на базі комсомольських шкіл усіх рівнів. Як черговий крок збір пропонує ЦК ВЛКСМ спільно з Міністерством оборони СРСР, ЦК ДТСААФ СРСР, ВЦРПС та іншими міністерствами

і відомствами з нашою активною участю утворити з 1988 року Всесоюзний оборонно-спортивний табір на півночі півночі. Це дозволить у найбільшій перспективі значно розширити сферу участі воїнів запасу у комуністичному вихованні молоді, підлітків. Учасники збору висловлюються за те, щоб молоді комуністи і комсомольці — військовослужбовці останнього року служби проходили підготовку за методикою організації і проведення військово-патріотичної роботи з дітьми і підлітками. Доцільне створення центрів по підготовці та перепідготовці організаторів військово-патріотичної роботи.

Учасники збору усвідомлюють особисту відповідальність за долю перебудови, що розгорнулася в країні, і готові в одному ряду з ветеранами революції, війни і праці, всім радянським народом наполегливо вести реалізацію намічених соціальних, економічних і оборонних завдань.

Учасники Всесоюзного збору молодих воїнів запасу.

Ашхабад, 20 листопада. Підсумки збору молодих воїнів запасу будуть розглянуті в ЦК ВЛКСМ. Рішення буде опубліковано.

(«Комсомольская правда», 22 листопада ц. р.)

* Порядок залучення підлітків до роботи буде визначено ініціативною групою.

ВКЛОНИСЯ ПАМ'ЯТІ

В Бобриняцькому районі зросло немало героїв Радянського Союзу і соціалістичної Праці, орденосців. Нині у комсомольських і піонерських організаціях району проходить міщанський військово-патріотичного виховання молоді. Відбулися зустрічі й бесіди з ветеранами ленінської гвардії, війни і праці, воїнами-інтернаціоналістами. Недавно, продовжуючи славну традицію, молода зміна вшанувала пам'ять свого славетного земляка Героя Радянського Союзу І. С. Індіка.

З ініціативи районних комітетів комсомолу і Будинку піонерів було організовано поїздку комсомоль-

ського активу шкіль до могили Героя в місті Миколаєві. Секретар комітету комсомолу Витязівської десятирічки Лілія Боса привезла дрібку рідної землі із рідного села І. С. Індіка. Л. Боса та С. Давиденко разом покляли цю землю на гранітну плиту меморіального кладовища (на знімку). До підніжжя пам'ятника героям-десантникам лягла корзина живих квітів. Кращі учні зазвжали на почесній варті. Пам'ять полеглих вшанували хвилиною мовчання.

Гості з Бобринця передали представникові Миколаївського обкому комсомолу клятву комсомольців і молоді району вчитися і працювати так, щоб бути гідними своїх героїв-земляків, вічно берегти в пам'яті їхні світлі імена.

М. ГРИГОР'ЄВ,
громадський кореспондент «Молодого комунара».

Фото автора.

Володимир КОБЗАР

(ПОДОРОЖНЯ ПОВІСТЬ)

Пам'яті батька

(Продовження. Поч. у №№ за 14, 17, 19, 24 листопада та 1 грудня ц. р.)

Так мені думалось, коли я ще згадував війну і намагався уявити ту мить, коли треба було вискочити з окопа, підвестися на весь зріст і під кулями піти в атаку. І якщо лишився живий, то — підвестися і піти в атаку вдруге, втретє і так — аж до самої перемоги, якщо залишишся живий. Що було в душах чоловіків, які йшли в бій, на вірну смерть? Що вони думали, що відчували? Як переборювали себе — я не раз ставив собі це запитання, по-різному, відповідав собі на нього, шукав відповіді в інших, у тому числі, принагідно, і в літературі, але знайшов її, найпереконливішу, лише у власній душі, у досвіді своїх почуттів. Напевно, це вже був той самий древній батьківський інстинкт, який живе в кожному з нас, до пори до часу зазвжали в душі, у досвіді своїх почуттів. Напевно, це вже був той самий древній батьківський інстинкт, який живе в кожному з нас, до пори до часу зазвжали в душі, у досвіді своїх почуттів. Напевно, це вже був той самий древній батьківський інстинкт, який живе в кожному з нас, до пори до часу зазвжали в душі, у досвіді своїх почуттів.

Якось я став мимовільним свідком розмови двох жінок-городянок. Одна з них бідалася: «Не знаю, що його й робити зі своєю дитиною. Куди її влітку прилаштувати? Не везти ж її в село — чого вона там навчиться?». Несподівано для себе я гаряче втрутився в розмову: «Саме в селі, у бабу, ваша міська дитина багато чого навчиться». Жінки не стали мені перечити, бо навіть звичливо вислухали мене, але розмову на цю тему припинили, перевели на інше, і я зрозумів, що ні в чому їх не переконав. І не переконав перш за все не тому, що не знайшов потрібних, точних слів для підтвердження своєї правоти, не зміг навести переконливих аргументів, — а тому, що ті жінки були людьми, яких переконати в іншому було неможливо. Щоб збагнути, що село може дати дитині, як джерело, глибокнх, на все життя, відчуттів, вражень, треба самому якщо не народитися і прожити дитячі роки в селі, то хоч би мати здатність відчувати природу. На жаль, ця здатність приглушена у багатьох міських жителів. Часто вважаючи себе носієм вищої культури (розуміючи під культурою кількість знань, поінформованість, етикет), дехто з них лишається водночас глухим до природи, забуваючи або й не знаючи, що саме в природі лежать ті сховані імпульси, які розбуджують в людині духовність і потяг до культури не в поверховому її розумінні, а як незмірної глибини людського буття.

Про це б, може, і треба було сказати тим освіченим міським жінкам. Але якщо вони не зрозуміли, чи не відчували цього інтуїтивно у своїй далеко не молодій літ, то переконувати їх в іншому тепер — марна справа. Шкода їхніх дітей. Не дай боже — виростуть схожими на своїх батьків, емоційно байдужими, глухими, конформними, хоч, напевно, й освіченими людьми. Скільки знаємо таких високоосвічених розумом і нужденних, убогих душею! Скільки лиха собі, а ще більш іншим завдали такі освічені люди!.. Коли думаєш про все це, стає часом прикро, що й твої діти ростуть у місті. Звичайно, Кіровоград далеко не Київ і поступається різном урбанізації, скажімо, якому-небудь Нью-Йорку чи Токіо, ще не зовсім затупіла бетоном та асфальтом небо й землю, але хотілося б, щоб і їхнє дитинство якомога ближче дотикалося до природи. Почастію цю потребу компенсують наші подорожі, почасти — поїздки до батьків у село, але навіть цього замало, ой замало!

Уранці довелося довго стояти перед зачиненим сільмагом. Тим часом прибула машина зі свіжим хлібом, але водій — молодий і чомусь із самого ранку сердитий парубок, — у відповідь на прохання продати хлібину буринув:

— Зараз прийде продавщиця. Справді, за кілька хвилин на попутній машині з сусіднього села приїхала й продавщиця. Водій хлібовоза накинувся на неї, докоряючи, що завжди постіює тут, і нахвалюєся іншим разом одразу поїхати геть, як тільки побачить на дверях замок. Продавщиця виправдовувалася, як це часто роблять жінки, всілякою нісенітницею.

Купивши хліба й печива, я мерщій подався до дітей, залишених на околиці села. Чекаючи на мене, вони занудьгували.

Далі наш шлях ішов манівцями. Десь там поперед востаннє мала перетнути шлях річка Висунь, за нею були села Калуга, Біла Криниця, а наступного дня ми сподівалися вийти на Давидів Брід — переправу через Інгулець.

І знову орієнтирами були кургани. Один ліворуч, другий трохи далі праворуч. Обидва великі, помітні. Либонь, цю місцевість чумакі так і називали: «між двома могилами» або: «ворота».

Тен далі за селом Новосіллям стелився просторий безлюдний степ. Праворуч росла ріденька кукурудза (їй явно не вистачало вологи), ліворуч біліла стерня, а ще далі за вибалком — знову кукурудза. Я спинився в пісосузі, щоб перепочити перед переходом через це відкрите всім вітрам, без будь-якого затінку поле. А діти одразу ж почали гратися. Стільки йти під сонцем і тепер, замість відпочивати — знову казиритися! І де тільки сили беруться!

— Вгамоніться, хлопці.
(Далі буде).

Покоління червоних бійців

Дитинство і юність Андрійко Полуланов провів у шахтарському краї, де до горизонту тягнулися терикони і все нагадувало про тяжку працю під землею. На початку нового століття, зимовим вечором, пішов батько в забій. А до сніданку не повернувся: засипало хлву, серед загиблих знайшли його тіло...

Так скінчилося дитинство. Відтоді мати проводила Андрія в шахту, як колісь батька. Вставала рано, лила воду йому на руки, подавала торбу з їдою: окраєць хлба, пляшку чаю (настій з вишневих гілок), грудочку цукру.

У шістнадцять років вже працював на найважній роботі: від забою до штрека повзком тягнув залізний ящик з вугіллям, пудів 15—20 вантажу. Ходив допомогти сім'ї вибитися із злиднів, та невдовзі його взяли на військову службу — матросом у Севастополь.

Ще в рідній Маніївці почала народжуватися класова свідомість: бесіди з шахтарями — знайомими батька, своїми товаришами. Бесіди про царя і поміщиків, про долю трудового люду. Ця народна політграмота, а потім події знаменного 1905 року — першої російської революції — зіграли свою роль для молодого матроса Андрія Полуланова, підготували його ідейно до революційної боротьби. «На флоті служив у машинній команді, познайомився з матросами — революціонерами і в 1912 році вступив до лав РСДРП» — це стислі рядки з автобіографії більшовика-пенінця, що зберігається у партархіві Кримського обкому Ком-

партії України. В них спростовані роки, напружені боротьби проти царського уряду, за свободу народу, і три незабутні роки арешту, які А. В. Полуланов провів у плазучій тюрмі: де в'язні були приречені на повне мовчання в одиночних камерах.

Тільки коли почалася перша світова війна й імперіалістам потрібно було все більше гарматного м'яса, Полуланова звільнили з ув'язнення.

Дальша доля цієї легендарної людини добре відома — А. В. Полуланов увійшов в історію як герой громадянської війни, визначний будівник соціалістичного народного господарства в нашій країні. Зробимо наголос на одні характерній рисі його характеру. Це — особливе, батьківське піклування про молоді.

...Бронепоезд «Свобода або смерть» під командуванням А. В. Полуланова прибув у місто Мелітополь. На залізничній станції командира знайшли тріє підлітків і попросили залити їх у загін: вони мають зброю і навчилися водити нею. Це були Кость Баринюк, Юра Гольдін та Дуся Гольдштейн з робітничих родин. А йшов їм 16—17 років. «Назавбаром, в бою за Батьківщину», — писав Андрій Васильович у своїх спогадах, — вони незмінно показували приклади самовідданості та безстрашності... Ось ми плазуємо до ворожого бронепоезда, щоб раптово напасти на нього і захопити. Позаду — чотири години виснажливого і небезпечного шляху, та ціль вже близька». Того дня загін червоних моряків оволодів білогвардійським бронепоездом. У січні 1918 року підтримав китівських робітників у бою за владу Рад.

З міста П'ятихатки, що

по сусідству з Кіровоградщиною, до загону моряків Полуланова приєднались молоді бійці-червоногвардійці. Серед них був Василь Бурилов.

Протягом останніх років я листуюсь із Василем Пилиповичем, який згадує ті буремні роки. Його ім'я увійшло до «Історії міст і сіл УРСР» як організатора першого комсомольського осередка на залізничному вузлі у 1920 році.

В. П. Бурилов згодом брав участь у Великій Вітчизняній війні. У своїх листах він пише, що командир Полуланов виховував цілеспрямованість, колективізм, потяг до знання, відданість справі більшовиків.

Андрій Васильович Полуланов, працюючи директором заводу «Червона зірка» у нашому місті, теж пильно стежив за ростанням молоді. Ось про що розповів нам кілька років тому Михайло Митинюк Свиріденко.

У 1928 році, коли йому було чотирнадцять років, Михайло працював у майстерні чоботаря, який часто пиляча і змушався з нього. Одного разу, серед дня, Михайло атік із майстерні. Батько зрозумів цей вчинок як нехтування працюю. Почав лаяти прилюдно сина. Михайло писав, розмазуючи на обличчя слюзи. В цей час проїздив на прольотці Андрій Васильович. Зупинився, зійшов з візла і підійшов до хлопця. Зразу ж зрозумів, у чому справа і забрав з собою хлопця. Відвіз його до себе, залишив під опіку дружини Клавдії Володимирівни. А на другий день допоміг хлопцеві влаштуватися на завод «Червона зірка», потім і в школу.

Михайло Свиріденко став працювати формувальником у ливарному

ЦЕ НАШОЇ ІСТОРІЇ РЯДКИ.

цеху, був одним із перших ударників. А коли пролунав заклик до комсомолі «На шахти Донбасу!», вийшов разом з іншими добровольцями. Навчався у Горлівці, працював на шахті помічником машиніста. І тримав у своєму серці образ героїчної людини — директора заводу, який був вдячний за увагу і науку.

Мабуть, через те як належне у 1932 році прийняв пропозицію переїхати на Північ — добувати вугілля на Шпіцберген. Тут він провів напружені і романтичні чотири роки свого життя. Свиріденко працював машиністом врубкової машини, познайомився з легендарним О. Ю. Шмідтом — льодовим комісаром, як його тоді називали поляриники.

Війна застала нашого земляка на рідному заводі. Не встиг евануюватися і опинився на тимчасово окупованій території. Пішов у партизани, виконував доручення штабу підпільної організації імені Кірова: брав участь у визволенні людей з полону, перевозив своєю підводою і зброю. А після визволення Кіровограда нулетметний М. М. Свиріденко бив ворогів у складі Радянської Армії. Додому повернувся інвалідом, але переможцем.

Так у плінні часу йшли на зміну один одному покоління стійких бійців, згуртованих партією більшовиків-ленінців.

Б. СЕМЕНОВ.

Більше 600 аматорів виступило на заключному концерті переможців Другого Всесоюзного фестивалю народної творчості, присвяченого 70-річчю Великої Жовтневої соціалістичної революції, що проходить у обласній філармонії.

Більшість самодіяльних співаків, танцюристів, музиків добре знайомі кіровоградцям. Це, зокрема, — народний самодіяльний хор «Тясмин» Олександрівського районного будинку культури, де керівником Вячеслав Савустьяненко, народний самодіяльний духовий оркестр Новоукраїнського міського палацу культури «Ювілейний», зразково показова хорона капела Кіровоградського міського палацу культури імені Компартиї, якою керує Юрій Любошин, та багато інших.

На знімку: виступає народний самодіяльний ансамбль танцю «Весна» Кіровоградського палацу культури імені Компартиї.
Фото Г. КОШКА.

